

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Π/ΘΜΙΑΣ, Δ/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠ/ΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Π/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ

Ταχ. Δ/ση: Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 15180 Μαρούσι
Ιστοσελίδα: www.minedu.gov.gr
Πληροφορίες: Αν. Λάζος
Τηλέφωνο: 210-3442214

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθ. Προτεραιότητας:

Αθήνα, 31-07-2024
Αρ. Πρωτ. 88289/ΓΔ4

ΠΡΟΣ:

ΕΒΡΑΪΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ
Υπόψη κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
apatrkiou@jewishmuseum.gr

ΚΟΙΝ:

- Περιφερειακές Δ/νσεις Εκπ/σης
- Δ/νσεις Π/θμιας & Δ/θμιας Εκπ/σης
- Συμβούλους Εκπ/σης Π.Ε. & Δ.Ε. (μέσω των Δ/νσεων Π.Ε. & Δ.Ε.)
- Σχολικές Μονάδες Π.Ε. & Δ.Ε.

ΘΕΜΑ: Έγκριση υλοποίησης εκπαιδευτικού προγράμματος

- Σχετ.: 1. Το με αρ. πρωτ. 4663/07-06-2024 έγγραφο του Ι.Ε.Π.
2. Τα αρ. πρωτ. εισ. Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. 63956/ΓΔ4/10-06-2024 έγγραφα
3. Το άρθρο 1 της υπό στοιχεία 1614/Υ1/08-01-2020 ΚΥΑ (Β' 8)

Απαντώντας στο με αρ. πρωτ. εισ. Ι.Ε.Π 40736/24-07-23 αίτημα που αφορά σε έγκριση υλοποίησης εκπαιδευτικού προγράμματος και λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική εισήγηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (**πράξη 30/06-06-2024 του Δ.Σ.**), σας γνωρίζουμε ότι **εγκρίνεται** η υλοποίηση του προγράμματος με τίτλο: «**Σχολείο, η ιστορία του Εβραϊκού Δημοτικού Σχολείου της Αθήνας**» του *Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος*, που απευθύνεται σε μαθητές /-τριες Ε', Στ Δημοτικού καθώς και σε μαθητές /-τριες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Γενικής Παιδείας, για το σχολικό έτος 2024 – 2025.

Σκοπός του προγράμματος οι μαθητές/-τριες να γνωρίσουν βασικά στοιχεία της ιστορίας του Εβραϊκού Δημοτικού Σχολείου της Αθήνας την περίοδο της Κατοχής, αλλά και να πληροφορηθούν τις δύσκολες συνθήκες που βίωσαν τα παιδιά κατά τη διάρκεια της εποχής αυτής.

Το πρόγραμμα τονίζει, επίσης, τις επιπτώσεις των πολεμικών συγκρούσεων και των ρατσιστικών αντιλήψεων, καθώς και των προβλημάτων που μαστίζουν την ανθρωπότητα, όπως αυτό της πείνας, και μπορεί να εμπνεύσει στους/στις μαθητές/-τριες υψηλές αξίες, όπως ο σεβασμός στη διαφορετικότητα, η αλληλεγγύη, η ειρηνική συνύπαρξη των λαών κ.ά.

Συνάδει με τα Προγράμματα Σπουδών των τάξεων στις οποίες απευθύνεται, επειδή σχετίζεται με μια θεματική ιδιαίτερα διαδεδομένη στα σχολικά εγχειρίδια (περίοδος γερμανικής Κατοχής), η οποία προσεγγίζεται μέσω μιας αναδρομής στην ιστορία του Εβραϊκού Δημοτικού Σχολείου της Αθήνας και εν γένει στην τύχη των Ελλήνων Εβραίων κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Αναφορές στα σχετικά γεγονότα εντοπίζονται: α) στο σχολικό εγχειρίδιο Γλώσσας της Ε' Δημοτικού (τεύχος Α',

ενότητα 3, «28^η Οκτωβρίου», σσ. 41-48), β) στο σχολικό εγχειρίδιο Ιστορίας της ΣΤ΄ Δημοτικού (Κεφάλαιο 8, «Η γερμανική επίθεση και ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος», σσ. 208-211 και Κεφάλαιο 9, «Μια δεκαετία αγώνων και θυσιών για την ελευθερία (1941-1949)», σσ. 212-217), γ) στο σχολικό εγχειρίδιο Γλώσσας της ΣΤ΄ Δημοτικού (Γ΄ τεύχος, ενότητα 17, «Πόλεμος και ειρήνη», «Το ημερολόγιο της Άννας Φράνκ», σσ. 73 κ.εξ.), δ) στο σχολικό εγχειρίδιο των Κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Β΄ Γυμνασίου (ενότητα «Οικογενειακές σχέσεις», «Από το ημερολόγιο της Άννας Φράνκ», σσ. 48-51), ε) στο σχολικό εγχειρίδιο Ιστορίας της Γ΄ Γυμνασίου (Ενότητα 47, «Η συμμετοχή της Ελλάδας στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο», σσ. 130-131, Ενότητα 48, «Κατοχή, Αντίσταση και Απελευθέρωση», σσ. 132-134 και Ενότητα 49, «Τα αποτελέσματα του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου και η ίδρυση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών», σσ. 135-136), στ) στο σχολικό εγχειρίδιο της Νεοελληνικής Γλώσσας της Β΄ Λυκείου (Έκφραση-Έκθεση, τεύχος Β΄, Θέματα σχετικά με τον χαρακτηρισμό του ατόμου, τις στερεότυπες αντιλήψεις, τον φυλετικό και κοινωνικό ρατσισμό, σσ. 119-126), ζ) στο σχολικό εγχειρίδιο της Νεοελληνικής Γλώσσας της Γ΄ Λυκείου (Έκφραση-Έκθεση, τεύχος Γ΄, απόσπασμα από το έργο του Χίτλερ, *Ο Αγών μου*, σσ. 74-75, όπου αναπτύσσεται η αποκαλούμενη «ρατσιστική» θεωρία) και η) στο σχολικό εγχειρίδιο Ιστορίας της Γ΄ Λυκείου, που διδάσκεται στους/στις μαθητές/-τριες οι οποίοι/-ες δεν έχουν επιλέξει την Ομάδα Προσανατολισμού Ανθρωπιστικών Σπουδών (Κεφάλαιο Ε΄, Ενότητα 3, «Η συμμετοχή της Ελλάδας στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και η Εθνική Αντίσταση», σσ. 118-125 και Ενότητα 5, «Τα εγκλήματα πολέμου κατά της ανθρωπότητας - Το Ολοκαύτωμα», σσ. 129-133). Ως εκ τούτου, το εν λόγω εκπαιδευτικό πρόγραμμα είναι δυνατόν να αξιοποιηθεί κατά τη διδασκαλία των συγκεκριμένων διδακτικών ενοτήτων, εμπλουτίζοντας το περιεχόμενό τους με επιπρόσθετες πληροφορίες που δεν εμπεριέχονται στα σχολικά εγχειρίδια. Επιπλέον, το πρόγραμμα μπορεί να υλοποιηθεί και στο πλαίσιο των εκδηλώσεων και των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που διοργανώνονται κάθε έτος στις σχολικές μονάδες κατά την Ημέρα Μνήμης των Θυμάτων του Ολοκαυτώματος (27^η Ιανουαρίου).

Οι μαθητές/-τριες έρχονται σε επαφή, δηλαδή, με ποικίλες πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και καλούνται μέσω αυτών να ανασυνθέσουν το ιστορικό παρελθόν.

Το πρόγραμμα έχει διάρκεια δύο (2) διδακτικές ώρες και πραγματοποιείται στον χώρο του σχολείου, εντός του ωρολογίου προγράμματος, από τον/τη διδάσκοντα/-ουσα, ο/η οποίος/-α ενθαρρύνεται να επικοινωνήσει προηγουμένως με τον/την υπεύθυνο/-η των εκπαιδευτικών προγραμμάτων ή/και τον/την ιστορικό του μουσείου, απευθύνεται σε μαθητές/-τριες όλων των σχολείων Γενικής Εκπαίδευσης, από την Ε΄ Δημοτικού ως την Γ΄ Λυκείου, και **εγκρίνεται υπό τις εξής προϋποθέσεις:**

1. Η συμμετοχή των μαθητών/-τριών στο εν λόγω πρόγραμμα να είναι προαιρετική, χωρίς κόστος, και να πραγματοποιείται με τη σύμφωνη γνώμη της Διεύθυνσης και του Συλλόγου Διδασκόντων και Διδασκουσών, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία για την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

2. Να μην παρακωλύεται με οποιονδήποτε τρόπο η εύρυθμη λειτουργία των σχολικών μονάδων.
3. Η συμμετοχή των μαθητών/-τριών στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα να γίνεται με την ενυπόγραφη συγκατάθεση των γονέων/κηδεμόνων τους.
4. Να τηρείται το θεσμικό πλαίσιο περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων των συμμετεχόντων μαθητών/-τριών, εκπαιδευτικών και γονέων/κηδεμόνων, βάσει της κείμενης νομοθεσίας.
5. Να μην επιτρέπεται σε καμία περίπτωση η βιντεοσκόπηση, φωτογράφιση και μαγνητοφώνηση μαθητών και μαθητριών, χωρίς την ενυπόγραφη συγκατάθεση των γονέων/κηδεμόνων τους.
6. Να μην προκύπτει από τη δράση με οποιονδήποτε τρόπο άμεση διαφήμιση εταιριών/προϊόντων/φορέων/υπηρεσιών.
7. Η υλοποίηση του προγράμματος να μην υπερβαίνει τις **τέσσερις (4) διδακτικές ώρες**.
8. Το σχετικό συνοδευτικό εκπαιδευτικό υλικό να διατίθεται δωρεάν και να είναι ελεύθερο προς χρήση στους/στις εκπαιδευτικούς.
9. Τη δέσμευση των συντελεστών ότι θα αποστείλουν στο Ι.Ε.Π. με την ολοκλήρωση του προγράμματος τον πλήρη φάκελο αξιολόγησής του για κάθε σχολικό έτος υλοποίησης.
10. Τη δέσμευση των συντελεστών ότι στην περίπτωση έγκρισης του ανωτέρω προγράμματος από το Υ.ΠΑΙ.Θ.Α., δεν θα πραγματοποιηθεί μελλοντική εμπορική του διάθεση/αξιοποίηση με την αναφορά της συγκεκριμένης έγκρισης.
11. Για την υλοποίηση του εν λόγω εκπαιδευτικού προγράμματος να αξιοποιηθεί αποκλειστικά το εκπαιδευτικό υλικό που βρίσκεται στην κεντρική σελίδα του μαθήματος με τίτλο «Ένα εβραϊκό σχολείο στην Κατοχή» (<https://eclass.jewishmuseum.gr/courses/HISTORY101/>, κωδικός μαθήματος: HIS-ATHJSCH) της Πλατφόρμας Τηλεκπαίδευσης του Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος (Jewish Museum Eclass). Στο εγκεκριμένο από το Ι.Ε.Π. εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος δεν συμπεριλαμβάνονται τα εξής: α) οι ιστοσελίδες και οι υπερσύνδεσμοι που οδηγούν σε υλικό πέραν αυτού που περιέχεται στην κεντρική σελίδα του ηλεκτρονικού μαθήματος και β) η «Δραστηριότητα εμβάθυνσης» που συνοδεύει το «Παράθεμα Β: Σχολική ζωή».
Επίσης, στο εγκεκριμένο από το Ι.Ε.Π. εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος δεν συμπεριλαμβάνεται οτιδήποτε άλλο περιέχεται σε άλλες σελίδες του ηλεκτρονικού μαθήματος πέραν της κεντρικής, για την οποία ισχύουν όσα επισημαίνονται παραπάνω. Η τελευταία προσπέλαση του εν λόγω εκπαιδευτικού υλικού από το Ι.Ε.Π. έγινε στις 30-5-24 και η έγκριση αφορά τη μορφή που είχε το υλικό κατά την ανωτέρω ημερομηνία.
12. Το μάθημα με τίτλο «Ένα εβραϊκό σχολείο στην Κατοχή» (<https://eclass.jewishmuseum.gr/courses/HISTORY101/>, κωδικός μαθήματος: HIS-ATHJSCH) της Πλατφόρμας Τηλεκπαίδευσης του Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος (Jewish Museum Eclass), στο οποίο βρίσκεται το εκπαιδευτικό υλικό του εν λόγω προγράμματος, να είναι ανοιχτό για τους/τις μαθητές/-τριες και τους/τις εκπαιδευτικούς και να μην απαιτείται η εγγραφή τους, προκειμένου να έχουν πρόσβαση σε αυτό.

13. Οι εκπαιδευτικοί να επιλέγουν από το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος ό,τι είναι σύμφωνο με την ηλικία, την ψυχολογία και τις γνώσεις των μαθητών/-τριών τους και εξυπηρετεί τους μαθησιακούς στόχους. Οφείλουν, επίσης, να προετοιμάζουν κατάλληλα τους/τις μαθητές/-τριές τους ανάλογα με την ηλικία, την ψυχολογία και τις γνώσεις τους για την περίοδο της γερμανικής Κατοχής και το Ολοκαύτωμα.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το περιεχόμενο και την υλοποίηση του εν λόγω εκπαιδευτικού προγράμματος, παρακαλούνται οι ενδιαφερόμενοι/-ες να επικοινωνούν με τον εκπρόσωπο του φορέα υλοποίησής του στην ηλεκτρονική διεύθυνση: apatrkiou@jewishmuseum.gr

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ

Εσωτ. Διανομή

- Γενική Δ/νση Σπουδών Π.Ε. & Δ.Ε.
- Δ/νση Σπουδών, Προγρ/των & Οργάνωσης Π.Ε.
- Δ/νση Σπουδών, Προγρ/των & Οργάνωσης Δ.Ε., τμ. Α΄

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ